

Remissvar på ”Remisspromemoria om behörighet i ämnet samiska samt vissa läroplansändringar för ökad trygghet och studiero”

Beskrivning av ärendet

Svalövs kommun har av utbildningsdepartementet beretts möjlighet att yttra sig över remisspromemorian ”om behörighet i ämnet samiska samt vissa läroplansändringar för ökad trygghet och studiero”. Svalövs kommun har valt att endast yttra sig kring den del som rör läroplansändringar för ökad trygghet och studiero.

I promemorian föreslås att läroplanerna för specialskolan, grundsärskolan och gymnasiesärskolan ska förtydligas och kompletteras i syfte att skapa tryggare lärmiljöer som främjar studiero. Enligt förslaget ska rektor ges ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Det ska enligt förslaget vidare framgå att skolans mål är att varje elev, utifrån sina förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande samt för att bidra till en god arbetsmiljö. Det ska därtill vara ett mål för skolan, att varje elev visar personalen och andra elever respekt och hänsyn, som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.

Utbildningssektorns synpunkter

Intentionen att förtydliga och komplettera läroplanerna för specialskolan, grundsärskolan och gymnasiesärskolan i syfte att skapa förutsättningarna för en tryggare lärmiljö som främjar lärande är positiv.

Det är också bra med en tydlig ansvarsfördelning. Det är dock en balansgång, att inte lägga ett för tungt ansvar på eleverna. Vi vet att kunskapsresultaten är starkt sammanlänkade med elevernas socioekonomiska förutsättningar. Det är inte alla elever som har förmåga till eller har tränats i ett eget ansvarstagande. I en avhandling gjord på norska gymnasieelever framgår det att ungefär var tredje elev klarade att självständigt lägga upp och svara för sina studier. De flesta andra elever klarade det under vissa omständigheter, exempelvis då det fanns ett eget intresse för ämnet, men var sjätte elev klarade det aldrig.¹ Om ett för tungt ansvar läggs på elever som inte getts förutsättningen att axla ansvaret kan det leda till ökad kunskapssegregation och att skolor inte uppfyller likvärdighetskravet. Vem äger ansvaret om eleverna inte lyckas ta sitt ansvar?

Enligt Skolinspektionens granskningsrapport (2016) om studiero i grundskolans årskurs 7-9 främjas studiero av tydliga lektionsstrukturer och ett tydligt ledarskap

¹ <https://skolvarlden.se/artiklar/eget-ansvar-sv%C3%A5rt-f%C3%B6r-eleverna>

i klassrummet. I kombination med ett tydligt fokus och en varierad undervisning får eleverna goda möjligheter att följa undervisningen. En av granskningens slutsatser är att elevgruppen *inte* är den avgörande faktorn för om lektionen präglas av studiero eller ej. Lärarna och deras undervisning har en avgörande betydelse för studieron i klassrummet. Studieron påverkas även av andra processer på skolan såsom arbetet med normer och värden, det förebyggande arbetet som bedrivs av elevhälsan och hur skolan tar ansvar för att ge alla det stöd och de utmaningar de behöver.²

För de elever som behöver tydliga stödstrukturer kan ett ansvar de inte har fått förutsättningar att bära bli en belastning. Det kan med andra ord bli problematiskt att lägga ett utökat ansvar på eleverna i grundskola, gymnasieskolan och specialskolan, och bisatsen "utifrån sina förutsättningar" behöver tas på största allvar för att vi inte ska spä på en redan tilltagande kunskapssegregation i svenskt skolväsende.

Hans Dahlqvist
Utbildningschef

---

² Skolinspektionen, *Skolans arbete för att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också* (2016).